

Oral history

Definitie

Oral history is het vastleggen van persoonlijke herinneringen van ooggetuigen door middel van interviews. Het gaat altijd om gebeurtenissen die mensen zelf hebben meegemaakt, kort of lang geleden. Een oral history interviewer verzamelt deze herinneringen, neemt ze op en maakt er soms een verhaal van.

geeft heden en verleden kleur!

EEN PAMFLET OVER HET GEBRUIK EN DE MEERWAARDE VAN PERSOONLIJKE VERHALEN IN DE ERFGOEDSECTOR

Persoonlijke verhalen over vroeger raken ons. Ze maken erfgoed interessant voor iedereen. Oral history is de meest geschikte methode om deze verhalen vast te leggen en te gebruiken. Elf Gelderse erfgoedorganisaties¹ vertellen in dit pamflet waarom zij de methode gebruiken en aanraden. Erfgoedorganisaties die het pamflet ondersteunen, worden van harte uitgenodigd aan te sluiten.

"Ik vond het heel waardevol. Mijn eigen kinderen kenden mijn verhaal nog niet en waren verrast dat ik mijn verhaal verteld had."

SUZAN (GEÏNTERVIEWDE TOEN EN TOEKOMST VAN REGIONAAL ARCHIEF RIVIERENLAND)

Redenen om aan de slag te gaan met oral history:

"Ik verzamel verhalen zodat we die kunnen doorvertellen aan een nieuwe generatie. Zonder oral history zou die informatie verloren gaan."

BERT (NATIONAAL ONDERDUIKMUSEUM)

"De ervaringen van mensen die de historische gebeurtenissen hebben meegemaakt kunnen de geschiedenis invoelbaar maken, duiden en informatie geven die niet in fysieke bronnen te vinden is."

RENSE (VRIJHEIDSMUSEUM)

- **Het brengt geschiedenis tot leven.** Persoonlijke verhalen over het verleden raken het publiek. Zij kunnen zich beter *inleven* en *onthouden* de verhalen beter.
- **Oral history is een vorm van geschiedschrijving die erfgoed kan helpen behouden.** Verhalen en geschiedenissen die dreigen te verdwijnen kunnen met oral history worden *vastgelegd* en *doorgegeven* voor het te laat is.
- **Persoonlijke verhalen verbinden mensen met elkaar én met de plek waar ze wonen.** Met oral history kan zo *betrokkenheid* bij erfgoed en de leefomgeving worden vergroot. En dat biedt kansen voor bijvoorbeeld leefbaarheid en toerisme.
- **Oral history geeft kleur en legt andere perspectieven op het verleden bloot.** Groepen en individuen die voorheen niet in de geschiedenisboeken voorkwamen krijgen door oral history letterlijk en figuurlijk een stem. Het maakt (lokale) geschiedenis *democratischer* en *inclusiever*.
- **Een collectie krijgt meer betekenis als het verhaal erachter bekend is.** Oral history verhalen zijn op zichzelf waardevolle *collectiestukken* en kunnen tegelijkertijd bestaande collecties *verrijken* of *aanvullen*.

¹ Erfgoedcentrum Zutphen, Historische Kring Duiven-Groessen-Loo, Het Huis Doesburg, Nationaal Onderduikmuseum Aalten, Regionaal Archief Rivierenland, Vereniging Het Museum en Werkgroep Oral History Gelderland stelden dit pamflet op i.s.m. Erfgoed Gelderland. De input van Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers, Vrijheidsmuseum, Museum Smedekinck en Regionaal Archief Nijmegen is daarbij meegenomen. Aansluiten? Neem contact op met Erfgoed Gelderland.

Waar kun je oral history voor gebruiken?

Oral history kan worden ingezet voor uiteenlopende projecten, bijvoorbeeld:

- **Historische projecten.** Oral history is als **historische bron** in te zetten om erfgoed te onderzoeken en op een aansprekende manier over te dragen aan **publiek**. Producten die daarvoor worden gebruikt (zoals websites, tentoonstellingen, applicaties, routes, boeken, podcasts, documentaires en stadswandelingen) krijgen dankzij oral history meer **kleur, betekenis** en **gelaagdheid**. Bij deze projecten is het belangrijk om het interview (waar mogelijk) te vergelijken met andere interviews en bronnen, het interview te **transcriberen** en aan te bieden bij een **archief**.
- **Verbindende projecten.** Er ontstaan steeds meer initiatieven waarbij oral history wordt ingezet om **mensen samen** te brengen. Het gaat bij die projecten niet per se om het vastleggen en gebruiken van verhalen, maar om het **vertellen** en delen van die **verhalen**. De oral history methode, waarbij je oprecht luistert met respect voor het verhaal van de ander, staat daarbij centraal. Deze aanpak is heel geschikt voor bijvoorbeeld projecten rondom welzijn, participatie en inclusie.
- **Educatieve projecten.** Persoonlijke herinneringen maken **erfgoedonderwijs** concreter en aansprekender. Door leerlingen **zelf onderzoek** te laten doen door middel van interviews met **ooggetuigen** krijgt het verleden meer betekenis. Behalve onderzoeksvaardigheden oefenen de leerlingen met sociale en communicatievaardigheden als zij aan de slag gaan met oral history interviews als historische bron.

"Oral history is voor mij niet alleen het simpelweg noteren van feiten. De sociale interactie is net zo waardevol."

HENDRIK (ERFgoedCENTRUM ZUTPHEN)

"Geschiedenis is algemeen, oral history is persoonlijke beleving"

TONNIE (MUSEUM SMEDEKINCK)

"De kinderen genieten ervan en hun enthousiasme groeit met elke sessie!"

LAURA (LERAAR TOEN EN TOEKOMST VAN REGIONAAL ARCHIEF RIVIERENLAND)

"Het vastleggen van verhalen van ooggetuigen is in zekere zin collectievorming."

MARIJKE (HET HUIS DOESBURG)

Hoe pak je het aan?

De aanpak verschilt per doel en per project. Er is een aantal basisvoorwaarden waar oral history **altijd** aan moet voldoen. Een interviewer die werkt volgens de oral history methode:

- Heeft **respect** voor het verhaal van de ooggetuige
- Creëert **tijd** en **ruimte** zodat de ooggetuige kan vertellen
- **Luistert** zonder oordelen (te laten zien)
- Gaat **zorgvuldig** en **integer** om met het verhaal en materiaal

Meer weten over de oral history interviewmethode? Neem contact op met Erfgoed Gelderland via erfgoedgelderland.nl.

"Persoonlijke verhalen kunnen je verrassen. Ze raken en leiden tot nieuwe inzichten."

HERMA (WERKgroep ORAL HISTORY GELDERLAND)

"Oral history is belangrijk voor de toevoeging van beleving en gevoel."

FEMIA (ERFgoedCENTRUM ACHTERHOEK EN LIEMERS)

"Oral history geeft kleur en verbindt heden en verleden met elkaar."

ELSE (VERENIGING HET MUSEUM WINTERSWIJK)

"Door oral history komt het andere verhaal aan bod. Het verhaal van de ooggetuigen van de geschiedenis. Een verhaal dat je meestal niet in geschiedenisboeken leest."

PAUL (REGIONAAL ARCHIEF NIJMEGEN)

"Oude verhalen komen door oral history weer tot leven"

SANDER (STUDENT RIJNJSSEL)

"Oral history verbindt op allerlei thema's, waarden en plekken. En dat biedt kansen."

RUUD (HISTORISCHE KRING DUIVEN-GROESSEN-LOO)

Erfgoed
Gelderland

samen
verleden toekomst
geven